

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tuulia Asplund

Lausunto

26.2.2020

Julkinen

1 (2)

SP/80/C11.2/2020

Asiantuntijalausunto valtiovarainvaliokunnalle:

Yhteisen kriisinratkaisurahaston yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistettu käyttöönotto ja muutokset valtiosopimukseen vakaumaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä (E 45/2019 vp)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta on antanut Suomen Pankille mahdollisuuden tulla kuulluksi koskien yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistettua käyttöönottoa ja muutoksia valtiosopimukseen. Esitän kunnioittavasti asiantuntijalausunttonani seuraavan.

Yhteisen kriisinratkaisujärjestelmän ja kriisinratkaisurahaston viimeistely yhteisellä varautumisjärjestelmällä on rahoitusjärjestelmän vakauden näkökulmasta tärkeää. Rahoitusvakaus ja sen turvaaminen ovat yksi keskuspankin keskeisistä tavoitteista.

Pankkiunioni luotiin varmistamaan, että Euroopan pankit olisivat vahvempia ja paremmin valvottuja. Pankkiunionin instituutioista yhteinen pankki-valvonta ja yhteinen kriisinratkaisujärjestelmä ovat jo toiminnassa. Kriisinratkaisujärjestelmään kuuluvaa kriisinratkaisurahastoa kerryttävät euroalueen pankit. Pystyäkseen toimimaan uskottavasti kriisinratkaisurahasto tarvitsee kuitenkin taakseen julkisen varautumisjärjestelyn.

Kriisinratkaisujärjestelmän mahdollistamien toimenpiteiden ansiosta ongelmiin joutuneiden, rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien pankkien toiminta voidaan järjestellä uudelleen niin, että ne pystyvät jatkamaan toimintaansa ilman, että rahoitusjärjestelmän vakaus vaarantuu.

Kriisinratkaisun periaatteisiin kuuluu, että syntyneitä tappioita ja toiminnan uudelleen järjestelyn kustannuksia eivät kanna veronmaksajat vaan sijoittajavastuun mukaisesti ensisijaisesti pankin osakkeenomistajat ja velkojat. Sijoittajavastuun toteutumisen mahdollistavat pankeille asetettavat vaatimukset niiden velkojen laadun suhteen. Vasta toissijaisena ratkaisuna voidaan turvautua kriisinratkaisurahastoon, jonka käyttö on kuitenkin tiukasti ehdollista.

Varautumisjärjestelyn on tarkoitus toimia viimesijaisena rahoituslähteenä yhteiselle kriisinratkaisurahastolle tilanteessa, jossa etukäteen rahastoidut varatkaan eivät riitä kriisinratkaisun toteuttamiseen esimerkiksi laajamittaisen järjestelmäkriisin tapauksessa. Varautumisjärjestelyn tehtävänä on

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tuulia Asplund

26.2.2020

Julkinen

myös toimia ennaltaehkäisevästi luomalla uskottavuutta kriisinratkaisujärjestelmän toimintakykyyn ja kapasiteettiin. Keskipitkällä aikavälillä varautumisjärjestelynkin kustannukset tulee periä takaisin pankkisektorilta.

Varautumisjärjestelyn perustamisesta sovittiin jo vuonna 2013, ja vuonna 2019 linjattiin, että vuoden 2020 aikana tehdään poliittinen päätös, jolla varautumisjärjestely voidaan mahdollisesti ottaa käyttöön jo ennen kuin yhteinen kriisinratkaisurahasto on saatu täysimääräisesti kerrytettyä vuonna 2023. Koska kriisinratkaisujärjestelmä on jo käytössä, olisi varautumisjärjestely hyvä saada toimintaan mahdollisimman pian.

Euromaat ovat suunnitelleet, että varautumisjärjestelmän aikaistettua käyttöönottoa voitaisiin tehostaa tekemällä muutoksia valtiosopimukseen, joka koskee vakausmaksujen siirtoa yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja maittaisten rahasto-osuuksien yhdistämistä. Muutoksilla on vaikutusta yhteisen kriisinratkaisurahaston kapasiteettiin ja sen varojen käytön ja keräyksen kohdistumiseen. Valtiosopimusta on suunniteltu muutettavaksi tulevan kevään aikana mahdollisesti samanaikaisesti Euroopan vakausmekanismia koskevan perustamissopimuksen muutosten kanssa.

Pankkiunionin viimeistelyn esteenä on ollut eurooppalaisten pankkien toisistaan poikkeava taloudellinen tilanne. On olennaista edistyä riittävästi pankkisektorin riskien vähentämisessä ja pyrkiä yhdenmukaistamaan lähtötilanne, jotta viimeistelytoimenpiteiden kanssa pystytään etenemään. Euroopan komission vuodelle 2020 suunnittelema riskien välitarkastelu ja tarkastelun tulokset ovat tärkeä edellytys myös varautumisjärjestelyn aikaistamiselle ja sen yhteyteen suunnitellulle valtiosopimuksen muuttamiselle.